

Utlåtande 2008:204 RI (Dnr 006-1137/2007, 006-1637/2001)

Övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet – Internationell strategi

Ett konkret demokratisamarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan

Motion av Christer Öhgren (mp) (2001:71)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Internationell strategi för Stockholms stad (*bilaga 2*) godkänns i enlighet med vad som anförts av föredragande borgarrådet och ersätter Strategi för stadens omvärldsbevakning och Strategi för stadens arbete i Europeiska unionen (utl. 2000:87).
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna det internationella arbetet i enlighet med detta utlåtande.
3. Stockholms stads nämnder ska realisera de övergripande målen, inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden i enlighet med detta utlåtande.
4. Stockholms Stadshus AB ska uppmana bolagsstyrelserna att realisera de övergripande målen, inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden i enlighet med detta utlåtande.
5. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige årligen redovisa måluppfyllelse i det internationella arbetet i årsredovisningen.
6. Motion (2001:71) av Christer Öhgren (mp) om att inleda ett demokratisamarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan avslås.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendena

Förslaget till ny internationell strategi för Stockholms stad utgår från Stockholms stads samlade och långsiktiga framtidsbild ”Vision 2030 – Ett Stockholm i Världsklass” och från inriktningsmålen i Stockholms stads budget. Stockholms stads internationella arbete ska bidra till att verksamheterna uppfyller inriktningsmålen. Det internationella arbetet ska således alltid kunna härledas till att det leder till konkret nytta för stockholmarna. Det innebär att internationella arbetet ska skapa förutsättningar för att staden ska kunna erbjuda bättre och mer kostnadseffektiv service till stockholmarna och för att Stockholm ska ha en fortsatt hög och långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning. I detta perspektiv ska Stockholms stads internationella arbete inriktas på: *Positionering, Verksamhetsutveckling samt Bevakning och påverkan.*

Christer Öhgren (mp) har i en motion (2001:71) föreslagit att Stockholms stad ska inleda ett konkret demokratisamarbete med staden Suleimanya i den irakiska delen av Kurdistan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Rinkeby-Kista och Södermalm samt Stockholms Stadshus AB.

Stadsbyggnadsnämnden anser att det arbete som i dagsläget utförs på stadsbyggnadskontoret stämmer väl överens med intentionerna i den nu aktuella strategin för stadens internationella arbete liksom med inriktningsmålen i Stockholms stads budget för 2008 med inriktning för 2009 och 2010.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker satsningen på att bättre positionera Stockholm. Nämnden är av uppfattningen att den operativa nyttan av ett internationellt arbete skall sättas i det främsta rummet. Erfarenheten av nämndens tidigare och pågående engagemang i internationella samarbeten visar att Stockholm har en stark position och trovärdighet inom miljöområdet vilket leder till att det finns stora möjligheter för staden att göra avtryck och kunna påverka.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget om en ny internationell strategi för Stockholms stad. Nämnden anser att det är viktigt att

det internationella arbetet sker samlat och som en del av stadens framtida vision och inriktningsmålen i stadens budget. Nämnden instämmer i vikten av att de internationella kontakterna ska styras av där de gör mest nytta.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd är positiv till att staden får ett samlat policydokument för det internationella arbetet och har inget att erinra mot förslaget.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att de föreslagna målen och riktlinjerna är till fördel i det internationella arbetet. Genom en gemensam målsättning med fastställd inriktning för det internationella arbetet ökar, i linje med vision 2030 samt stadens inriktningsmål, förutsättningarna för att bedriva ett verkningsfullt internationellt arbete.

Stockholms Stadshus AB anser att förslaget innebär att det långsiktiga arbetet för att förstärka och förbättra samordningen av det internationella arbetet i Stockholm tydliggörs. Koncernledningen delar även Stockholm Business Regions åsikt att det är av största vikt att Stockholms stads internationella och lokala marknadsföring och kommunikation genomsyras av varumärket Stockholm - The Capital of Scandinavia.

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret, som anser att motionen ska avslås.

Mina synpunkter

Det är angeläget att staden får en ny internationell strategi som utgår ifrån Stockholms stads samlade och långsiktiga framtidsbild "Vision 2030 – Ett Stockholm i Världsklass" och från inriktningsmålen i Stockholms stads budget. Syftet med Stockholm stads internationella strategi är att ta ett samlat grepp avseende Stockholms stads internationella arbete. I strategin läggs mål, inriktning och riktlinjer för hur stadens internationella arbete ska bedrivas. Strategin skall ligga till grund för samtliga nämnders och bolags internationella arbete.

Stockholms stads internationella arbete har tre arbetsinriktningar; positionering, verksamhetsutveckling samt bevakning och påverkan. Stockholm skall positioneras som Norra Europas ledande tillväxtregion med ett kunskapsbaserat och innovativt näringsliv i världsklass och med en god och trygg livsmiljö med stora möjligheter för alla människor. Stockholm är även internationellt känd som en stad med ett starkt miljömedvetande och en mycket positiv utveckling inom miljöområdet. Stockholm är en av de få städer i världen som har lyckats kombinera en hög tillväxttakt med minskad klimatpåverkan per invånare, vilket

även bör lyftas fram i positioneringsarbetet. Ett samlat budskap ”Stockholm – The Capital of Scandinavia” skall användas av alla aktörer i stockholmsregionen för att öka tydligheten och genomslagskraften i positioneringsarbetet.

Det internationella arbetet syftar vidare till att stödja verksamhetsutvecklingen i staden och därmed bidra till att ge stockholmarna en bättre service. En fortsatt högkvalitativ och kostnadseffektiv samhällsservice är en viktig förutsättning för Stockholms framtida attraktionskraft och utveckling. Det ställer krav på att stadens verksamheter ständigt utvecklas för att leva upp till medborgarnas förväntningar. Inom det internationella samarbetet kan vi här inhämta kunskaper från andra städer och lära av dem. Det är varje verksamhet i stadens ansvar att inhämta kunskap från de städer och regioner som är ledande inom respektive verksamhetsområde. I vissa frågor kan Stockholm lära av de bästa, medan Stockholm i andra frågor kan bidra till att andra regioner får ta del av det som Stockholm gör bra. Detta arbete kan också ge upphov till att särskilda samarbeten inom olika sakområden kommer till stånd med andra städer och regioner. Stockholm är i princip vänort med alla huvudstäder, men har ett särskilt samarbete med de nordiska ländernas huvudstäder. Avtal med andra städer och orter bör i övrigt undvikas. Mot denna bakgrund ser jag inga skäl att sluta ett särskilt avtal med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan om ett inledande demokratisamarbete. Stockholms stad kan delta i internationella organisationer och nätverk för att utbyta erfarenheter och kunskaper. Staden bör begränsa sitt medlemskap till sådana organisationer och nätverk som bidrar till konkret nytta för staden.

Stockholms stad är i hög grad beroende av utvecklingen i omvärlden. En stor del av den lagstiftning som har direkt betydelse för Stockholms stads ansvarsområden härrör ursprungligen från EU. Stockholms stad ska därför vara en aktiv partner i EU-samarbetet och arbeta för att stockholmarnas intressen tas tillvara i EU. Samverkan inom stockholmsregionen inom ramen för SEU-kommittén är också en viktig arena för staden. Under SEU-kommittén ligger också ansvaret för tre representationskontor. Vilka representationskontor som regionen väljer att ha bör vara föremål för en fortlöpande diskussion. Stockholms stad kan också påverka genom att vara representerad på olika internationella arenor bland annat inom ramen för medlemskapen och styrelsearbetet i exempelvis Eurocities, Metropolis och United Cities and Local Governments (UCLG), där staden genom undertecknad är representerad.

Slutligen finns det några andra perspektiv avseende det internationella arbetet som bör beröras. Stockholms stad skall följa de nationella riktlinjerna inom utrikespolitiken. Samma sak gäller arbete av biståndskaraktär där staden inte engagerar sig om inte finansiering till fullo sker av annan part, t.ex. Sida. I

strategin slås tydligt fast att sakfrågan och nyttan skall styra i det internationella samarbetet, vilket innebär att staden skall söka samarbete med de internationellt mest framstående i de fall de leder mot måluppfyllelse, t.ex. ledande regioner i Nordamerika och Asien.

Det internationella samarbetet handlar även om inbjudningar till andra länder och därtill följande resor. Beslut om inbjudningar hanteras i första hand av stadens internationella beredning samt ibland i enskilda nämnder och styrelser. Stockholms stad skall endast tacka ja till inbjudningar som är till nytta för staden i det internationella arbetet, vilket tydligt skall redovisas i protokoll och reserapporter etc. Alla inbjudningar till Stockholms stad och dess representanter skall hanteras på samma sätt. Stadens representanter reser endast när inbjudan är till nytta för staden och det ska alltid även vara Stockholms stad som står för resekostnaden. I undantagsfall, om synnerliga skäl föreligger, kan ansvarig nämnd eller styrelse göra undantag från regeln, vilket i så fall tydligt skall redovisas i protokoll etc. Detta gäller då staden inbjuds att ha en väsentlig roll i konferenser eller evenemang som talare eller dylikt. Lagstiftning samt stadens policys gällande mutor måste i detta sammanhang prövas.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Internationell strategi för Stockholms stad
3. Internationell strategi för Stockholms stad, stadsledningskontoret, Avd för protokoll och internationella frågor, 2003.
4. Regeringens deklaration vid 2007 års utrikespolitiska debatt i Riksdagen, 24 februari, 2007.
5. DN Debatt, ”Politiskt misslyckande väntar med vår provinsiella EU-syn”, Carl Bildt och Cecilia Malmström, 30 november 2006.
6. Slutrapport EU i vardagen, Internationella avdelningen, Dnr: 024-1244/2005.
7. Motion (2001:71) av Christer Öhgren (mp) om inledande av ett demokratiseringsarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan.
8. Ett friare Stockholm, Överenskommelse mellan Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna i Stockholms stadshus avseende samarbetet mandatperioden 2006-2010. (här ej tryckt, finns tillgänglig på <http://www.stockholm.se/OmStockholm/Politik-och-demokrati/Sa-styrs-Stockholm/Detta-vill-politikerna/>)

9. OECD Territorial reviews, Stockholm, Sweden, 2006. ISBN 91-86-57497-3. (här ej tryckt, finns tillgänglig på <http://www.oecd.org/dataoecd/0/41/36673908.pdf>)
10. Visionen – Norra Europas mest attraktiva storstadsregion. Inbjudan till dialog 3 om den nya regionala utvecklingsplanen – en ny RUFSS, Regionplane- och trafikkontoret, Stockholms läns landsting, 2007. (här ej tryckt, finns tillgänglig på http://www.rtk.sll.se/verksamhet/Ny_planeringsomgang/NyRUFSS_dialogunderlag3.pdf)
11. Cities and the Lisbon agenda: Assessing the performance of cities, European Commission, Directorate-General, Regional policy. (här ej tryckt, finns tillgänglig på http://www.eukn.org/eukn/themes/Urban_Policy/Economy_knowledge_and_employment/Research_and_innovation/cities-and-the-lisbon-agenda_1002.html)
12. Ett Stockholm i Världsklass – Vision 2030. Utlåtande 2007:82 (här ej tryckt, finns tillgänglig på <http://www.insyn.stockholm.se/kf>)
13. World Knowledge Competitiveness index 2005, Robert Huggins, Hiro Izushi & Will Davies. ISBN: 1-902829-02-6. (här ej tryckt, finns tillgänglig på <http://www.cforic.org/downloads.php>)
14. European Cities Monitor 2006, Cushman & Wakefield (f.d. Healey and Baker). (här ej tryckt, finns tillgänglig på http://www.immopro24.com/market-report/european-cities-monitor-2006_228.html)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Återremittera ärendet i enlighet med nedanstående.
2. Därutöver anföra följande.

Det internationella samarbete Stockholm stad deltar i ska följa tydliga principer. Hållningen att Stockholm stad enbart ska delta i internationellt arbete som leder till konkret nytta för stockholmare är dock för restriktiv. Det är viktigt att Stockholm kan delta i samarbeten med alla delar av världen. I en allt mer globaliserad värld behövs gemensamma lösningar, och den kortsiktiga nyttan är inte alltid densamma som den långsiktiga. Det gäller inte minst de globala miljöhoten. De stannar inte innanför enskilda länders gränser, utan visar hur all världens länder är ömsesidigt beroende av varandra.

Reservation anfördes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Internationell strategi för Stockholms stad godkänns inte.
2. Förslag till internationell strategi samt svar på motion 2001:71 återremitteras med hänvisning till nedanstående synpunkter.

Förslaget till övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet avslöjar en snäv och ensidig syn på det internationella samarbetet, där "allt internationellt arbete ska leda till konkret nytta för stockholmarna". Det internationella samarbetet kan inte inskränka sig till att bara handla om service till stockholmarna, d.v.s. tillväxt och sysselsättning utifrån ett perspektiv som enbart utgår från egennyttan. Vi finns som stad i en värld där det internationella samarbetet bygger på både ett givande och ett tagande och ett gemensamt ansvarstagande för den globala utvecklingen.

Den borgerliga alliansen har svårigheter att skilja på å ena sidan ett enskilt företags villkor, vilka bygger på ett vinststyrt förhållande mellan ägare, anställda och kunder och å andra sidan staden Stockholm, och dess invånare. Dessa behöver i en demokrati kunna ta ansvar inte bara för sig själva utan också för hela samhällets utveckling, genom att tänka både i "jag" och "vi". Detta "vi" är inte bara den egna gruppen utan utgör idag även ett globaliserat samhälle med globala problem som berör oss alla; krig, katastrofer, fattigdom och klimatförändringar, m.m. Globala problem kräver globala lösningar.

Den konkreta direkta nyttan i ett internationellt samarbete för att komma tillrätta med de stora frågorna kan för stockholmaren, åtminstone i ett kortsiktigt perspektiv, vara svår att se, men kan ha betydelse i en mer långsiktig utveckling. Detta samarbete kan inte bara ske på diplomatnivå utan behöver hållas levande på alla nivåer, från ungdomarna i stadsdelen som söker utbyte med ungdomar från andra länder till internationella frivilligorganisationer.

Dessa grupper behöver, liksom diplomaterna, offentligt finansiellt stöd, från stadsdelen, kommunen, länet, staten, EU eller FN för att kunna driva sina frågor.

Det bör även i fortsättningen vara möjligt för grupper på gräsrotsnivå, som vill utöka sin kunskap om världen för att kunna agera för en långsiktigt hållbar värld, att kunna söka och få bidrag till finansiering eller medfinansiering av besök i andra länder och att i sin tur kunna ta emot besök i Stockholm, oberoende av den direkta konkreta nyttan för staden. Staden bör också kunna stå som värd för organisationer och offentliga myndigheter från andra länder som vill och behöver lära av oss, utan att vi direkt behöver räkna med att tjäna något på det. Vi förväntar ju oss att vi kan utnyttja andras kunskap. Skulle vi då i konsekvensens namn bara vara hänvisade till att samarbeta med aktörer som i sin tur kan tjäna något på oss? En sådan win-win situation infinner sig inte alltid i det internationella samarbetet.

Den restriktiva hållningen till att Stockholm stad deltar i utvecklingssamarbeten med länder i tredje världen bör omprövas. I och med de globala miljöhoten blir ländernas ömsesidiga beroenden allt tydligare. Städerna växer snabbt i många delar av världen och uppbyggnaden av lokalt anpassad infrastruktur för avfall, vatten, transporter och energi är viktiga bitar för att förhindra hälsomässiga och miljömässiga katastrofer. Stockholms kommunala förvaltning har stora erfarenheter av sådan planering och god kunskap om ny miljövänlig teknik och dess betydelse. Det vore därför viktigt att staden på ett mer aktivt sätt arbetar med konkreta internationella utvecklingssamarbeten.

Så som förslaget till inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet nu är formulerat är Christer Öhgrens motion om ett konkret demokratisamarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan således ett omöjligt projekt. Enligt den moderatledda alliansen ska Stockholm bara och ”i princip” vara vänort med andra huvudstäder, och då i synnerhet med de nordiska ländernas huvudstäder. Detta är naturligtvis fel. Staden ska själv och dessutom uppmuntra stadsdelsnämnderna att ha internationellt utbyte med kommuner och städer i hela världen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Internationell strategi för Stockholms stad (*bilaga 2*) godkänns i enlighet med vad som anförts av föredragande borgarrådet och ersätter Strategi för stadens omvärldsbevakning och Strategi för stadens arbete i Europeiska unionen (utl. 2000:87).
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna det internationella arbetet i enlighet med detta utlåtande.
3. Stockholms stads nämnder ska realisera de övergripande målen, inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden i enlighet med detta utlåtande.
4. Stockholms Stadshus AB ska uppmana bolagsstyrelserna att realisera de övergripande målen, inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden i enlighet med detta utlåtande.
5. Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige årligen redovisa måloffyllelse i det internationella arbetet i årsredovisningen.

6. Motion (2001:71) av Christer Öhgren (mp) om att inleda ett demokratisamarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan avslås.

Stockholm den 3 december 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anette Otteborn

Det antecknades att Roger Mogert, Teres Lindberg och Malte Sigemalm (alla s), Emilia Hagberg och Stefan Nilsson (båda mp) och Inger Stark (v) ej deltagit i kommunstyrelsens beslut med hänvisning till att återremissyrkandet ej bifallits.

ÄRENDENA

Förslaget till ny internationell strategi för Stockholms stad utgår från Stockholms stads samlade och långsiktiga framtidsbild "Vision 2030 – Ett Stockholm i Världsklass" och från inriktningsmålen i Stockholms stads budget. Stockholms stads internationella arbete ska bidra till att verksamheterna uppfyller inriktningsmålen. Det internationella arbetet ska således alltid kunna härledas till att det leder till konkret nytta för stockholmarna. Det innebär att internationella arbetet ska skapa förutsättningar för att staden ska kunna erbjuda bättre och mer kostnadseffektiv service till stockholmarna och för att Stockholm ska en fortsatt hög och långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning. I detta perspektiv ska Stockholms stads internationella arbete inriktas på: *Positionering, Verksamhetsutveckling samt Bevakning och påverkan.*

Christer Öhgren (mp) har i en motion (2001:71) föreslagit att Stockholms stad ska inleda ett konkret demokratisamarbete med staden Suleimanya i den irakiska delen av Kurdistan.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2008 är i huvudsak av följande lydelse.

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag till ny internationell strategi för Stockholms stad. Strategin utgår från Stockholms stads samlade och långsiktiga framtidsbild "Vision 2030 – Ett Stockholm i Världsklass" och från inriktningsmålen i Stockholms stads budget för 2008 med inriktning för 2009 och 2010. Stockholms stads internationella arbete ska bidra till att verksamheterna uppfyller inriktningsmålen. Det internationella arbetet ska således alltid kunna härledas till att det leder till konkret nytta för stockholmarna. Det innebär att internationella arbetet ska skapa förutsättningar för att staden ska kunna erbjuda bättre och mer kostnadseffektiv service till stockholmarna och för att Stockholm ska en fortsatt hög och långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning. I detta perspektiv ska Stockholms stads internationella arbete inriktas på: *Positionering, Verksamhetsutveckling samt Bevakning och påverkan.*

Utifrån inriktningen om *positionering* läggs följande riktlinjer fast för arbetet:

- Stockholms stads nämnder och bolag ska bidra till att positionera Stockholm som Norra Europas ledande och hållbara tillväxtregion med ett kunskapsbaserat och innovativt näringsliv i världsklass och med en god och trygg livsmiljö med stora möjligheter för alla människor.

- All Stockholms stads internationella kommunikation och marknadsföring utgår från varumärket ”Stockholm – The Capital of Scandinavia”.
- Näringsliv, akademi och offentlig sektor samarbetar aktivt för att skapa tillväxt

Utifrån inriktningen om *verksamhetsutveckling* läggs följande riktlinjer fast för arbetet:

- Stockholms stads nämnder och bolag ska inhämta kunskap från och lära av de bästa städerna och regionerna inom respektive verksamhetsområde för att utveckla stadens verksamheter när det gäller såväl kvalitet som effektivitet.
- I valet av samarbetspartner och medlemskap i internationella organisationer och nätverk ska sakfrågan och nyttan för verksamheten styra, inte den geografiska marknaden.
- När Stockholms stads nämnder eller bolag deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till den planerade verksamhetsutvecklingen.

Utifrån inriktningen om *bevakning och påverkan* läggs följande riktlinjer fast för arbetet:

- Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för aktiv bevakning och påverkan av sina respektive EU-policyområden.
- Stockholms stad är aktiv och driver stadens intressen i de organisationer och nätverk som staden utifrån prioriteringarna i detta tjänsteutlåtande väljer att engagera sig i.

Strategin innehåller även principiella riktlinjer för Stockholms stads internationella arbete, ansvarsfördelning samt några metoder för implementering av strategin.

ÖVERGRIPANDE MÅL, INRIKTNING OCH RIKTLINJER FÖR DET INTERNATIONELLA ARBETET

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Rinkeby-Kista och Södermalm samt Stockholms Stadshus AB.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2008 att som svar på remissen överlämna och återropa stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.

Maria Hannäs (v) anmäler att vänsterpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret anser att det arbete som i dagsläget utförs på kontoret stämmer väl överens med intentionerna i den nu aktuella strategin för stadens internationella arbete liksom med inriktningsmålen i Stockholms stads budget för 2008 med inriktning för 2009 och 2010.

Kontoret har i sitt internationella arbete rönt stor uppmärksamhet på olika internationella arenor och därigenom på ett tydligt och effektivt sätt bidragit till positioneringen och verksamhetsutvecklingen, kunnat sköta bevakningen av stadens intressen samt bidragit till att påverka olika policy beslut och kommande direktiv från EU:s olika institutioner.

En strategi för en stor organisations internationella arbete blir med nödvändighet tämligen övergripande. Samtidigt kan det vara väsentligt att så långt möjligt försöka prioritera mot vilka sakområden och med vilka inriktningar arbetet bör bedrivas. I första hand är detta något som respektive nämnd och styrelse bör ansvara för. Till ledning för sådana mera verksamhetsspecifika beslut skulle dock stadsbyggnadskontoret finna det värdefullt med någon form av ytterligare vägledning eller precisering i den övergripande strategin.

Stadsbyggnadskontoret vill avslutningsvis framhålla att internationella åtaganden i regel är förknippade med extra kostnader sett i den enskilda

verksamhetens budgetmässiga perspektiv. Strategin bör därför även inkludera de ekonomiska principerna för detta arbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2008 enligt förvaltningens förslag att överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Åsa Romson (mp), ledamot Eva Louise Erlandsson Slorach m.fl. (s), ledamot Stellan Hamrin (v) samt tjänstgörande ersättaren Gerd Sjöberg-Granlund (s), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Den föreslagna strategin syftar till att lägga fast mål, inriktning och riktlinjer för hur stadens internationella arbete ska bedrivas på ett övergripande plan. Det är upp till berörda nämnder och bolag att bryta ner den till konkreta mål och aktiviteter för att strategin skall omsättas i praktisk handling. Det ger stora frihetsgrader och den föreslagna strategin ger ingen tydlig vägledning om vilka sakfrågor som är prioriterade och vilka angreppssätt som bör vidtas. Strategin är mycket generell och ger inga hänvisningar till hur den skall kunna följas upp och hur resultaten/uppfyllandet av strategin skall mätas. Strategin skulle bli tydligare om den innehöll tydliga prioriteringar och mätbara mål för arbetet. Förvaltningen tillstyrker satsningen på att bättre positionera Stockholm. Allt fler städer, t ex nu senast Köpenhamn (www.miljoemetropolen.kk.dk), väljer att positionera sig inom vissa områden. För att verkligen kunna *positionera* sig inom ett område måste detta avgränsas tydligt och satsas på ihålligt under en längre period. Miljöförvaltningen är av uppfattningen att den operativa nyttan av ett internationellt arbete skall sättas i det främsta rummet. För att bli trovärdigt räcker det inte heller med reklamkampanjer, infomaterial eller slogans. Det krävs substans. Erfarenheten av nämndens tidigare och pågående engagemang i internationella samarbeten visar att Stockholm har en stark position och trovärdighet inom miljöområdet vilket leder till att det finns stora möjligheter för staden att göra avtryck och kunna påverka. Styrkan ligger dock inte i ambitioner och framskjutna positioner utan stadens trovärdighet på grundas på konkreta och verkliga projekt som faktiskt genomförts, t.ex. Hammarby Sjöstad och de kommande miljöprofilerade områden eller miljöbilar i Stockholm, klimatarbetet, trängselskatterna, avfallshanteringen etc. De företag som finns med bakom dessa satsningar har också möjlighet att visa upp sin kunskap och sina produkter. Förvaltningen föreslår att den internationella strategin tydligare pekar ut några satsningsområden och föreslår att miljö/miljöteknik utgör en av dessa.

Nämnden är med i ett mindre antal samarbetsorganisationer på den internationella arenan. För att detta ska kunna bidra till att *utveckla verksamheten* är det dock nödvändigt att de om ansvarar för olika sakområden verkligen får möjlighet att jämföra arbetsmetoder och resultat mellan olika städer. Först då kan vi konstatera om vi är en stad i världsklass eller om vi kan utnyttja dessa erfarenheter och utveckla verksamheten så att vi bättre kan nå det målet. Det internationella arbetet måste bättre integreras i den normala verksamheten om så ska kunna ske. I förslaget önskas att fler representanter från staden hamnar på ledande funktioner som t ex ordförande i arbetsgrupper. Förvaltningen anser inte att det skall vara en uttrycklig strategi att sträva mot sådana poster för sakens egen skull.

Bevakning och påverkan på besluten som tas i EU är den svåraste delen av det som föreslås i strategin. Genom att EU utvidgats med fler medlemsländer har Kommissionens betydelse för beslutsfattandet ökat. För att kunna påverka Kommissionen i sitt beredningsarbete krävs det, enligt förvaltningens erfarenheter, nära kontakter med berörda handläggare och goda sakargument. Dessutom måste påverkan ske mycket tidigt - redan i beredningsstadiet inom kommissionen. Självklart förutsätter detta också en god pedagogisk förmåga och möjligheter att framföra synpunkter eller lämna förslag på engelska. Av

naturliga skäl är det därför svårt för staden att, med undantag för ett fåtal frågor, kunna bedriva sådant påverkansarbete direkt. Förslaget om att nämnden aktivt skall bevaka och påverka berörda EU-policyområden är lovvärt men orealistiskt med de resurser som finns idag. Det krävs en tydlig prioritering och systematisering för att åstadkomma avtryck i beslutsfattandet i EU. Många gånger kan samarbete med andra organ som t.ex. Sveriges kommuner och Landsting eller Europeiska nätverk som t.ex. Eurocities, vara lättare att

arbete genom. I de principiella riktlinjerna föreslås att staden ska söka samarbeten med de internationellt mest framstående i de fall de leder till måluppfyllelse t ex "ledande regioner i Nordamerika och Asien". Förvaltningen vill här peka på att goda exempel även kan finnas i Europa.

Det skulle vara berikande för medarbetarna om fler finge möjlighet att utbyta erfarenheter, angreppssätt och perspektiv med internationella kollegor. Det är viktigt att staden kan knyta kontakter på såväl politisk som tjänstemannanivå med representanter för andra städer för att diskutera sina arbetsmetoder och lära av varandra, inte mist för att sätta Stockholm på kartan och förvalta det goda ryktet. Verksamheten har mycket att vinna på att få en starkare internationell prägel. Det bidrar till att utveckla miljöarbetet i vår omvärld både till gagn för vår närmiljö och för de globala miljöfrågorna. För att nå dit behövs utökade resurser. Strategins huvudinriktningar kan förenas på ett förtjänstfullt sätt inom ramen för EU-projekt. Dessutom medför EU projekt en betydande delfinansiering av verksamheten.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 augusti 2008 enligt förvaltningens förslag att överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 juli 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en ny internationell strategi för Stockholms stad. Det är viktigt att det internationella arbetet sker samlat och som en del av stadens framtida vision och inriktningsmålen i stadens budget.

Det är också viktigt att syftet med det internationella samarbetet är tydligt och att stadens förutsättningar är väl definierade.

Internationella kontakter så som studiebesök har ofta av praktiska och ekonomiska skäl gjorts i de nordiska länderna. I den nya strategin föreslås nu att sakfrågan och nyttan ska styra, inte den geografiska närheten. Förvaltningen instämmer i vikten av att de internationella kontakterna utvecklas i de regioner där det finns mest att lära. För att kunna identifiera i vilka delar av världen som kunskapsutbytet bör ske behövs information så som internationella forskningsrapporter och statistik. Det är också viktigt att resultaten från olika länder jämförs på ett objektiva och rättvisande sätt. Stadens intranätsida skulle kunna fungera som en kunskapsbas med lättillgänglig information.

De erfarenheter och kunskaper som inhämtas genom olika typer av internationella kontakter bör föras ut i staden på ett bredare sätt än idag. Även i detta sammanhang kan stadens intranätsida fungera som en informationskanal.

Enligt förvaltningens tolkning av strategin är stadsdelsnämndernas möjlighet att fatta beslut om internationella kontakter begränsat. Strategin är dock inte helt klar på denna punkt och ett förtydligande skulle öka nämndernas möjlighet att realisera arbetet inom sina verksamhetsområden och undvika ev missuppfattningar. Stadsdelen har under sommarlov haft ungdomsutbyte med länder utanför Skandinavien. Beslutandeprocessen är en viktig del i ungdomsrådets planeringsarbete och bör även fortsättningsvis ligga på en nivå så nära ungdomarna som möjligt. Även tidsmässigt är det viktigt att beslutsprocessen är kort eftersom denna typ av verksamhet kan vara svår att planera långt i förväg.

Under rubriken ”Metoder för att implementera strategin” anges de viktigaste metoderna för att erbjuda stöd till nämnder och verksamheter. Bl a kommer stadsledningskontoret att utarbeta studiematerial om inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet. Stadsledningskontoret kommer även att erbjuda bolags och förvaltningars ledningsgrupper enskilt stöd i implementeringen. Förvaltningen bedömer att båda dessa insatser är viktiga och förvaltningsledningen har för avsikt att bjuda in stadsledningskontoret för diskussioner om det fortsatta arbetet.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde 28 augusti 2008 att anta förvaltningens förslag till beslut.

Reservation anfördes av ledamot Jakob Dencker m.fl. (mp) och Gunilla Bhur m.fl. (v), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden får ett samlat policydokument för det internationella arbetet och har inget att erinra mot förslaget. I Rinkeby-Kista finns ett Europa Direkt kontor som en del i Stockholm stads EU-samarbete. Inom kort ska stadsdelsnämnden i samverkan med stadsledningskontorets internationella avdelning ta ställning till eventuell ansökan om förlängning av avtal gällande placering av Europa Direkt i Rinkeby-Kista.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde 28 augusti 2008 att överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 juli 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Genom en gemensam målsättning med fastställd inriktning för det internationella arbetet ökar, i linje med vision 2030 samt stadens inriktningsmål, förutsättningarna för att bedriva ett verkningfullt internationellt arbete. Internationellt arbete ska vara ett verktyg för att tillföra kompetens, erfarenhet och stödja verksamhetsutvecklingen i syfte att uppnå verksamhetens och stadens mål. Förvaltningen anser att de föreslagna målen och riktlinjer är till fördel i det internationella arbetet.

Förvaltningen har inget att invända mot förslaget om övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet och föreslår att nämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Stockholms Stadshus AB:s tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen anser att förslaget innebär att det långsiktiga arbetet för att förstärka och förbättra samordningen av det internationella arbetet i Stockholm tydliggörs. Koncernledningen delar även Stockholm Business Regions åsikt att det är av största vikt att Stockholms stads internationella och lokala marknadsföring och kommunikation genomsyras av varumärket Stockholm - The Capital of Scandinavia.

Underremiss

Stockholm Business Region tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Business Region är positiv till de nya mål, inriktningar och riktlinjer för Stockholms stads internationella arbete som tagits fram. För en stad som Stockholm innebär globalisering och integrering inom EU dels nya möjligheter med växande marknader, ökad handel och internationellt samarbete. Samtidigt ökar också konkurrensen mellan regioner när det gäller företagsetableringar, investeringar och besökare. I den hårda konkurrensen ligger Stockholm högt upp på rankinglistorna. Det innebär dock inte att vi kan luta oss tillbaka utan regionen måste ständigt utvecklas för att kunna stärka sin internationella konkurrenskraft.

Det är av största vikt att Stockholms stads internationella och lokala marknadsföring och kommunikation genomsyras av varumärket Stockholm- The Capital of Scandinavia. För att öka förståelsen och kännedomen av varumärket både internationellt men även hos stockholmarna bör alla verksamheter i staden använda sig av varumärket i sin kommunikation. Det kan inte nog understrykas i detta sammanhang att allt internationellt arbetet inom Stockholms stad alltid måste utgå från kommuninvånarnas intressen och komma dem till gagn.

**MOTION (2001:71) OM ETT KONKRET DEMOKRATISAMARBETE
MED STADEN SULEIMANYA I IRAKISKA KURDISTAN**

BEREDNING

Motionen har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Stockholm stad har i dag som policy att framför allt samarbeta med

- Huvudstäder
- Europa
- Östersjöregionen

och då fram för allt inom de av kommunstyrelsen beslutade prioriterade områdena:

- IT/Informationssamhället
- Miljöfrågor
- Östersjösamarbete
- Storstadsfrågor

Den vision som ligger till grund för det internationella arbetet i Stockholm är att staden uppfattas som en attraktiv region att leva, bo och verka i. Stockholm utmärks av entreprenörskap och innovation, speciellt inom TIME, miljö och bioteknikområdena. Stockholm är en ledande stad i Europa och prioriterar Europa och östersjöområdet i sitt internationella arbete.

Staden deltar aktivt i antal internationella organisationer och inom ramen för dessa genomförs ett flertal projekt. Stockholm är medlem i bl.a. Eurocities där det sker ett aktivt arbete mellan de europeiska städerna. Bland dessa kan nämnas East/West Committee, där Stockholm är ordförande, och Economic and Development and Urban Regeneration Committee som bl.a. arbetar för att bryta segregationen och bekämpa arbetslösheten i Europas storstadsområden.

I dag finns generella samarbetsavtal tecknade med Riga, S:t Petersburg och Moskva. Stockholm har dessutom nära samarbete med Tallin, Vilnius och Sarajevo. På nationsnivå sker samarbetet med bl a SIDA där Stockholm bl.a. deltar i projekt där vår kompetens inom olika områden används.

I Stockholm finns många olika nationaliteter, etniska och religiösa grupper representerade. Stadens internationella arbete prioriterar ingen speciell gruppering utan arbetar för alla medborgare.

Att inleda samarbete med en enskild stad i ett av fullmäktige geografiskt icke-prioriterat område skulle inte vara i linje med den policy som staden hittills har haft. Det är också svårt att motivera varför just denna stad, denna nation och denna etniska folkgrupp ska prioriteras av Stockholms stad i ett direkt samarbete.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag att motionen avslås.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Reservation anfördes av vice ordförande Åsa Romson (mp), ledamot Eva Louise Erlandsson Slorach m.fl. (s), ledamot Stellan Hamrin (v) och tjänstgörande ersättaren Gerd Sjöberg-Granlund (s) enligt följande

1. att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till remissvar
2. att därutöver anför följande

"Stockholm ligger vid Östersjön, och är centrum i en av Östersjöns rikaste regioner. Östersjön är dessutom ett särskilt utsatt och känsligt innanhav. Stockholm har allt att vinna på att medvetet och systematiskt stärka banden och samarbetet i Östersjön. Det bör vara en självklar målsättning, och vi har också avsatt pengar för detta i vårt budgetalternativ.

Den restriktiva hållningen till att Stockholm stad deltar i utvecklingssamarbeten med länder i tredje världen bör omprövas. I och med de globala miljöhoten blir ländernas ömsesidiga beroenden allt tydligare. Städerna växer snabbt i många delar av världen och uppbyggnaden av lokalt anpassad infrastruktur för avfall, vatten, transporter och energi är viktiga bitar för att förhindra hälsomässiga och miljömässiga katastrofer. Stockholms kommunala förvaltning har stora erfarenheter av sådan planering och god kunskap om ny miljövänlig teknik och dess betydelse. Det vore därför viktigt att staden på ett mer aktivt sätt arbetar med konkreta internationella utvecklingssamarbeten."

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Akselsson Le Douaron (mp) enligt följande

Remissen besvaras enligt följande:

Stadsdelsledningskontorets förslag till övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet avslöjar en snäv och ensidig syn på det internationella samarbetet, där "allt internationellt arbete ska leda till konkret nytta för stockholmarna". Det internationella samarbetet kan inte inskränka sig till att bara handla om service till stockholmarna, tillväxt och sysselsättning utifrån ett perspektiv som enbart utgår från egen nytta. Vi finns som stad i en värld där det internationella samarbetet bygger på både ett givande och ett tagande och ett gemensamt ansvarstagande för den globala utvecklingen.

Den borgerliga alliansen har svårigheter att skilja på å ena sidan ett enskilt företags villkor, vilka bygger på ett vinststyrt förhållande mellan ägare, anställda och kunder och å andra sidan staden Stockholm, som bebos av medborgare. Dessa behöver i en demokrati kunna ta ansvar inte bara för sig själva utan också för hela samhällets utveckling, genom att tänka både i "jag" och "vi". Detta "vi" är inte bara den egna gruppen utan utgör idag även ett globaliserat samhälle med globala problem som berör oss alla; krig, katastrofer, fattigdom och klimatförändringar, mm. Globala problem kräver globala lösningar. Den konkreta direkta nyttan i ett internationellt samarbete för att komma tillrätta med de stora frågorna kan för stockholmaren, åtminstone i ett kortsiktigt perspektiv, vara svår att se, men kan ha betydelse i en mer långsiktig utveckling. Detta samarbete kan inte bara ske på diplomatnivå utan behöver hållas levande på alla nivåer, från ungdomarna i stadsdelen som söker utbyte med ungdomar från andra länder till internationella frivilligorganisationer.

Dessa grupper behöver, liksom diplomaterna, offentligt finansiellt stöd, från stadsdelen, kommunen, länet, staten, EU eller FN för att kunna driva sina frågor.

Det bör även i fortsättningen vara möjligt för grupper på gräsrotsnivå, som vill utöka sin kunskap om världen för att kunna agera för en långsiktigt hållbar värld, att kunna söka och få bidrag till finansiering eller medfinansiering av besök i andra länder och att i sin tur kunna ta emot besök i Stockholm, oberoende av den direkta konkreta nyttan för staden. Staden bör också kunna stå som värd för organisationer och offentliga myndigheter från andra länder som vill och behöver lära av oss, utan att vi direkt behöver räkna med att tjäna något på det. Vi förväntar ju oss att vi kan utnyttja andras kunskap. Skulle vi då i konsekvensens namn bara vara hänvisade till att samarbeta med aktörer som i sin tur kan tjäna något på oss? En sådan win-win situation infinner sig inte alltid i det internationella samarbetet. Betydligt mer vidsynta och generösa riktlinjer för hur man kan se på och värdera ett internationellt utbyte finns inom bl.a. inom EU, i Stockholm hos programkontoret och den socialfonden.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamot Jakob Dencker m.fl. (mp) och Gunilla Bhur m.fl. (v) enligt följande

Att stadsdelsnämnden delvis godkänner stadsdelsförvaltningens förslag till remissvar

att därutöver anföra följande:

Förslaget till övergripande mål, inriktning och riktlinjer för det internationella arbetet avslöjar en snäv och ensidig syn på det internationella samarbetet, där "allt internationellt arbete ska leda till konkret nytta för stockholmare".

Det internationella samarbetet kan inte inskränka sig till att bara handla om service till stockholmarna, tillväxt och sysselsättning. Vi finns som stad i en värld där det internationella samarbetet bygger på både ett givande och ett tagande.

Den borgerliga alliansen har svårigheter att skilja på å ena sidan ett enskilt företags villkor, vilka bygger på ett vinststyrt förhållande mellan ägare, anställda och kunder och å andra sidan staden Stockholm, som bebos av medborgare. Dessa behöver i en demokrati kunna ta ansvar inte bara för sig själva utan också för hela samhällets utveckling, genom att tänka både i "jag" och "vi". Detta "vi" utgör inte bara den egna gruppen utan utgör idag även ett globaliserat samhälle med globala problem som berör oss alla; krig, katastrofer och klimatförändringar, mm. Globala problem kräver globala lösningar. Den konkreta direkta nyttan i ett internationellt samarbete för att komma tillrätta

med de stora frågorna kan för stockholmaren, åtminstone i ett kortsiktigt perspektiv, vara svår att se, men kan ha betydelse i en mer långsiktig utveckling. Detta samarbete kan inte bara ske på diplomatnivå utan behöver hållas levande på alla nivåer, från ungdomarna i stadsdelen som söker utbyte med ungdomar från andra länder till internationella frivilligorganisationer. Dessa grupper behöver, liksom diplomaterna, offentligt finansiellt stöd, från stadsdelen, kommunen, länet, staten, EU eller FN för att kunna driva sina frågor.

Det bör även i fortsättningen vara möjligt för grupper på gräsrotsnivå, som vill utöka sin kunskap om världen för att kunna agera för en långsiktigt hållbar värld, att kunna söka och få bidrag till finansiering eller medfinansiering av besök i andra länder och att i sin tur kunna ta emot besök i Stockholm, oberoende av den direkta konkreta nyttan för staden.

Staden bör också kunna stå som värd för organisationer och offentliga myndigheter från andra länder som vill och behöver lära av oss, utan att vi direkt behöver räkna med att tjäna något på det. Vi förväntar ju oss att vi kan utnyttja andras kunskap. Skulle vi då i konsekvensens namn bara vara hänvisade till att inskränka oss till att samarbeta med aktörer som i sin tur kan tjäna något på oss? En sådan winwin-situation infinner sig inte alltid i det internationella samarbetet. Betydligt mer vidsynta och generösa riktlinjer för hur man kan se på och värdera ett internationellt utbyte finns inom bl.a. inom EU, i Stockholm hos programkontoret och den Europeiska socialfonden.

Internationell strategi för Stockholm

Stockholm i världen

Globaliseringen ställer länder, regioner och städer inför helt nya möjligheter och utmaningar. Nya marknader öppnar sig, världshandeln expanderar och ekonomier integreras. Den europeiska kommunismens sammanbrott och etableringen av marknads-ekonomier i Öst- och Centraleuropa samt Kinas och Indiens snabba tillväxt har medfört en förskjutning av den globala ekonomin. USA:s ekonomiska dominans är avtagande och Kina, Indien och Sydostasien rycker fram som nya ekonomiska draglok. Europa har också genom den gemensamma valutan flyttat fram sina positioner och blivit en av världens största sammanhållande marknader med euron som en av tre världsvalutor. Globaliseringen drivs på av den teknologiska, logistiska och finansiella utvecklingen, som för med sig nya produktions- och arbetsätt.

Parallellt med globaliseringen av världsekonomi integreras EU:s medlemsländer allt mer och samarbetet över nationsgränserna ökar. EU-politik har därmed blivit inrikespolitik för EU:s medlemsstater. I sin utrikesdeklaration (2007)¹ pekar den svenska regeringen speciellt på att Sverige ska vara pådrivande i utvecklingen av EU, vara öppen för europeiska länder som vill söka medlemskap i EU och vara pådrivande i miljöarbetet på en internationell nivå. Som medlem i EU ansluter sig också Sverige till de mål som är uppsatta i den s k Lissabonstrategin². Inom ramen för Lissabonstrategin har EU-länderna beslutat om en rad gemensamma mål till år 2010 för att med gemensamma krafter stärka EU:s konkurrenskraft och tillväxt, öka sysselsättningen och den sociala sammanhållningen samt säkra en hållbar utveckling.

För en storstadsregion som Stockholm innebär denna utveckling stora möjligheter med nya växande marknader, ökad handel och ökat internationellt samarbete. Samtidigt ökar också konkurrensen om företagsetableringar, investeringar, arbetskraft och besökare från andra storstadsregioner i världen. I internationella jämförelser mellan olika storstadsregioner står sig Stockholm väl. I EU är Stockholm en av de snabbast växande storstadsregionerna³. Stockholm är också den högst rankade regionen utanför USA

¹ Regeringens deklaration vid 2007 års utrikespolitiska debatt i Riksdagen, 24 februari, 2007.

² Cities and the Lisbon agenda: Assessing the performance of cities, European Commission, Directorate-General, Regional policy

³ OECD Territorial Reviews Stockholm, Sverige 2006

när det gäller övergången till kunskapssamhället⁴. I en annan jämförelse, som innefattar regioner i Europa⁵, rankas Stockholm högt på områden som avsaknad av miljöförurening, utbildad befolkning, tillgång och användande av telekommunikationstjänster, språkfärdigheter och livskvalitet. Stockholm har även utsetts till ”the world’s greenest, most livable city” i konkurrens med 72 andra städer.⁶

Det innebär inte att Stockholm kan luta sig tillbaka. Regionen måste ständigt utvecklas för att kunna stärka sin internationella konkurrenskraft. Det handlar om att utveckla allt från bostäder, kommunikationer och företagsklimat till vård, skola, omsorg och kultur. Att Stockholmsregionen lyckas att stärka sin konkurrenskraft är inte bara viktigt för regionen, utan för hela landet som behöver en internationellt konkurrenskraftig huvudstadsregion som intar en ledande roll i vår del av världen.

Syfte

Stockholms stads internationella strategi syftar till att lägga fast mål, inriktning och riktlinjer för hur stadens internationella arbete ska bedrivas. Strategin ska kunna användas för prioriteringar bland de engagemang som initieras på verksamhetsnivå och de förfrågningar till internationellt samarbete som kommer från andra regioner. Strategin är kommunövergripande och ligger till grund för samtliga nämnders och bolags internationella arbete.

Vision 2030 - Ett Stockholm i världsklass

För att möta globaliseringens utmaningar har Stockholms stad tagit fram en samlad vision för Stockholms framtida utveckling. Visionen beskriver hur Stockholm i den framväxande Stockholm - Mälarenregionen ska ha utvecklats till år 2030. Vision 2030 antogs av kommunfullmäktige i juni 2007 och tecknar en framtidsbild av en storstad i världsklass med tre väsentliga karaktärsdrag:

- mångsidig och upplevelserik
- innovativt och växande
- medborgarnas Stockholm

I det mångsidiga och upplevelserika Stockholm finns ett stort och brett utbud av arbeten, utbildningar, service, kultur och nöjen med stark internationell karaktär, som ger

⁴ World Knowledge Competitiveness index 2005, Robert Huggins, Hiro Izushi & Will Davies. Stockholm kommer på en åttonde plats. San Jose, Boston, San Francisco, Hartford och Seattle är de fem högst rankade regionerna.

⁵ European Cities Monitor 2006, Cushman & Wakefield (f.d. Healey and Baker).

⁶ Readers digest 2007

alla människor möjlighet att förverkliga sina livsdrömmar och tar tillvara allas potential. Här finns också unika stadsmiljöer som förenar storstadens puls med närheten till natur och vatten – en kombination som lockar besökare från hela världen.

I det innovativa och växande Stockholm är staden navet i den växande Stockholm - Mälarenregionen. Regionen har stärkt sin internationella konkurrenskraft och är den främsta tillväxtregionen i Europa. I regionen finns ett dynamiskt, innovativt och kunskapsbaserat näringsliv i världsklass, som präglas av hög innovationskraft och unik samverkan med utbildning och forskning.

I medborgarnas Stockholm är Stockholm navet i en tillgänglig och trygg region utan sociala och fysiska barriärer. I regionen finns obegränsade möjligheter för människor att resa, bo och mötas. Här finns också en högklassig och kostnadseffektiv samhällservice baserad på valfrihet och mångfald, som ger stockholmarna unika möjligheter att välja mellan olika vård- och omsorgsgivare och skolor.

Visionen är ett strategiskt åtagande från Stockholms stads sida och staden förbinder sig att arbeta i visionens riktning under de kommande decennierna. Kommunstyrelsen, nämnder och styrelser ska utgå från visionen vid upprättande av budget, verksamhetsplaner, strategiska planer, program och policyer.

Övergripande målsättningar och inriktning

Utifrån vision 2030 har, i Stockholms stads budget för 2008 med inriktning för 2009 och 2010, tre inriktningsmål lagts fast för stadens verksamheter:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företag och besök,
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras och
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

Stockholms stads internationella arbete ska bidra till att verksamheterna uppfyller inriktningsmålen och att staden långsiktigt uppnår sin vision. Det internationella arbetet ska således alltid kunna härledas till att det leder till konkret nytta för stockholmarna. Det innebär att det internationella arbetet ska skapa förutsättningar för att staden ska kunna erbjuda bättre och mer kostnadseffektiv service till stockholmarna och för att Stockholm ska en fortsatt hög och långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning. I detta perspektiv ska Stockholms stads internationella arbete inriktas på: *Positionering, Verksamhetsutveckling* samt *Bevakning och påverkan*.

1) Positionering

En fortsatt hög tillväxt och sysselsättningsnivå är förutsättning för Stockholms stads utveckling. Det ställer krav på att skapa förutsättningar för befintliga företag att växa,

för nya företag att etablera sig och starta i Stockholm. Det internationella arbetet syftar i detta sammanhang till att attrahera företagsetableringar, investeringar, besökare och boende till Stockholmsregionen samt till att hjälpa företag att växa internationellt. Positioneringen ska stödja den långsiktiga inriktning för Stockholm som beslutats i Vision 2030.

Den ökade konkurrensen om företagsetableringar, investeringar, besökare och boende ställer krav på en tydlig internationell positionering av Stockholm. Denna positionering ska utgå från Stockholms styrkor och konkurrensläge ur ett internationellt perspektiv. Stockholm bör därför positioneras som Norra Europas ledande tillväxtregion med ett kunskapsbaserat och innovativt näringsliv i världsklass och med en god och trygg livsmiljö med stora möjligheter för alla människor. Stockholm är även internationellt känd som en stad med ett starkt miljömedvetande och en mycket positiv utveckling inom miljöområdet. Stockholm är en av de få städer i världen som har lyckats kombinera en hög tillväxttakt med minskad klimatpåverkan per invånare. Detta får bäring på utvecklingen av geografiska områden – såsom t ex Finansplats Stockholm i Värtan, Life Science i Norra Station och ICT i Kista.

För att kommunicera detta internationellt används budskapet ”Stockholm – The Capital of Scandinavia”. Till grund för budskapet, som har arbetats fram i nära samarbete med näringslivet och övriga kommuner i regionen, ligger tre argument, som stöder budskapet om Stockholm som Skandinaviens huvudstad. Stockholm är den största staden i det största landet och ligger mitt i hjärtat av Skandinavien med kommunikationer i världsklass. Regionen är också Skandinaviens ekonomiska centrum med den största bruttoregionalprodukten och flest multinationella företag. Dessutom är Stockholm Skandinaviens tongivande kulturstad med ett unikt utbud av gallerier, museer och andra kulturinstitutioner, en fantastisk livsmiljö och mångkulturell och språkkunig befolkning.

Genom ett samlat budskap ”Stockholm – The Capital of Scandinavia”, som används av alla aktörer i Stockholmsregionen ökar tydligheten och genomslagskraften i positioneringsarbetet. Genom att förmedla samma budskap kan den internationella kännedomen om Stockholm öka, vilket i sin tur ska attrahera fler företagsetableringar, investeringar, besökare och boende till regionen.

Utifrån denna inriktning läggs följande riktlinjer fast för Stockholms stads arbete:

- Stockholms stads nämnder och bolag bidrar – utifrån sina förutsättningar - till att positionera Stockholm som Norra Europas ledande och hållbara tillväxtregion med ett kunskapsbaserat och innovativt näringsliv i världsklass och med en god och trygg livsmiljö med stora möjligheter för alla människor.

- All Stockholms stads internationella kommunikation och marknadsföring utgår från varumärket ”Stockholm – The Capital of Scandinavia”.
- Näringsliv, akademi och offentlig sektor samarbetar aktivt för att skapa tillväxt.

2) Verksamhetsutveckling

En fortsatt högkvalitativ och kostnadseffektiv samhällsservice är en viktig förutsättning för Stockholms stads framtida attraktionskraft och utveckling. Det ställer krav på att stadens verksamheter ständigt utvecklas för att leva upp till medborgarnas förväntningar. Det internationella arbetet syftar i detta sammanhang till att stödja verksamhetsutvecklingen i staden och därmed bidra till att ge stockholmarna en bättre service. Det åligger varje verksamhet i staden att inhämta kunskap från de städer och regioner som är ledande inom respektive verksamhetsområde. I vissa frågor kan Stockholm lära av de bästa, medan Stockholm i andra frågor kan bidra till att andra regioner får ta del av det som Stockholm gör bra.

Detta arbete kan också ge upphov till att särskilda samarbeten inom olika sakområden kommer till stånd med andra städer och regioner. Stockholm är i princip vänort med alla huvudstäder, men har ett särskilt samarbete med de nordiska ländernas huvudstäder. Särskilda vänortsavtal ska i övrigt undvikas. I enstaka fall tecknar Stockholms stad samarbetsavtal med andra huvudstäder. Det ska då avse ett konkret utbyte inom ett specifikt område där ett samarbete är till ömsesidig nytta och som stämmer överens med intentionerna i den internationella strategin. Under 2007 har staden tecknat ett samarbetsavtal med London avseende bl a miljöfrågor. Stockholms stad planerar också att utveckla ett strategiskt partnerskap med Helsingfors för att samarbeta på ICT-området (Information and Communication Technology).

Stockholms stad kan delta i internationella organisationer och nätverk för att utbyta erfarenheter och kunskaper. Staden bör begränsa sitt medlemskap till sådana organisationer och nätverk som bidrar till konkret nytta för staden. En viss försiktighet bör således iakttas i val av medlemskap i organisationer. Medlemskap bör dessutom omprövas regelbundet för att säkerställa att staden fortfarande har nytta av deltagande i organisationen. I organisationer där staden väljer att vara medlemmar, bör vi också vara beredda att göra aktiva insatser. Dessutom kan staden medverka i EU-program med projekt som har en tydlig koppling till den planerade verksamhetsutvecklingen för att ta del av utvecklingsmedel och andra städers och regioners kunskaper.

I valet av samarbetspartner och medlemskap i internationella organisationer och nätverk ska sakfrågan och nyttan för staden styra. De samarbetsområden som anses tillföra berörda verksamheter värdefulla kunskaper bör prioriteras. Valet av geografiska marknader bör komma i andra hand.

Utifrån denna inriktning läggs följande riktlinjer fast för Stockholms stads arbete:

- Stockholms stads nämnder och bolag ska inhämta kunskap från och lära av de bästa städerna och regionerna inom respektive verksamhetsområde för att utveckla stadens verksamheter när det gäller såväl kvalitet som effektivitet.
- I valet av samarbetspartner och medlemskap i internationella organisationer och nätverk ska sakfrågan och nyttan för verksamheten styra, inte den geografiska marknaden.
- När Stockholms stads nämnder eller bolag deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till den planerade verksamhetsutvecklingen.

3) Bevakning och påverkan

Stockholms stad är i hög grad beroende av utvecklingen i omvärlden. Händelser i världen och politiska beslut på överstatlig nivå påverkar direkt eller indirekt Stockholms utveckling. Det internationella arbetet syftar i detta sammanhang till att bevaka och försöka påverka politiska beslut och andra internationella initiativ, så att de ligger i linje med Stockholms stads intressen.

En stor del av den lagstiftning som har direkt betydelse för Stockholms stads ansvarsområden härrör ursprungligen från EU. Stockholms stad ska därför vara en aktiv partner i EU-samarbetet och arbeta för att stockholmarnas intressen tas tillvara i EU. Det handlar om att bevaka och uppmärksamma för staden viktiga EU-initiativ för att försöka påverka eller förbereda anpassningen till fattade beslut. Ett sätt att tidigt påverka är att t ex delta i EU-relaterat policyarbete⁷.

Stockholms stad kan också påverka genom att vara representerad på olika internationella arenor. Inom ramen för medlemskapen i exempelvis Eurocities, Metropolis och United Cities and Local Governments (UCGL) kan Stockholms stad påverka och utöva inflytande över hur storstadsfrågor inom exempelvis miljö, stadsplanering, kultur och arbetsmarknad utvecklas på europisk och utomeuropeisk nivå.

Samverkan inom Stockholmsregionen inom ramen för SEU-kommittén är en viktig arena för staden för såväl ökad kunskap om EU-policyfrågor som regional samordning av ståndpunkter som ökar vår förmåga att påverka besluten.

⁷ Slutrapport EU i vardagen, Internationella avdelningen, Dnr: 024-1244/2005.

Utifrån denna inriktning läggs följande riktlinjer fast:

- Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för aktiv bevakning och påverkan av sina respektive EU-policyområden.
- Stockholms stad är aktiv och driver stadens intressen i de organisationer och nätverk som staden utifrån prioriteringarna i detta tjänsteutlåtande väljer att engagera sig i.

Principiella riktlinjer i det internationella arbetet

Det finns ett antal principiella riktlinjer som ska ligga till grund för hur det internationella arbetet ska bedrivas i nämnder och bolagsstyrelser oavsett vilken inriktning som avses. De principiella riktlinjerna är följande:

- Det internationella arbetet ska alltid kunna härledas till att det stöder stadens vision om ett Stockholm i världsklass samt kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och att arbetet leder till konkret nytta för stockholmarna.
- Allt engagemang i det internationella arbetet ska bedrivas professionellt och ändamålsenligt utifrån fullmäktiges inriktningsmål.
- I utvalda internationella organisationer bör staden vara aktiv, driva stadens intressen och sträva efter ledande förtroendeposter.
- Staden ska söka relevanta samarbeten med de internationellt mest framstående i de fall de leder mot måluppfyllelse, t ex ledande regioner i Nordamerika och Asien.
- Staden bör arbeta holistiskt, t ex genom att aktivt söka samarbeten mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor
- Staden har ingen egen utrikespolitik. Utrikespolitik är ett nationellt ansvar.
- Staden engagerar sig i arbete av biståndskaraktär enbart i de fall då finansiering till fullo sker av annan part, t ex SIDA.

Stockholms stads internationella organisation

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att samordna och realisera inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inklusive att fastställa stadsövergripande mätbara mål och rapportera måluppfyllelse till kommunfullmäktige i årsre-

dovisningen. Nämnder och bolag ansvarar för att realisera inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet inom sina ansvarsområden och i enlighet med stadens integrerade ledningssystem. Det internationella arbetet sker inom given ekonomisk och verksamhetsmässig ram och ska vara en integrerad del av verksamheten t ex genom aktiv omvärldsbevakning, aktiv bevakning och påverkan av relevanta EU-policybeslut och verksamhetsutveckling med hjälp av EU:s fonder och program (t ex mellersta Östersjöprogrammet).

Kommunstyrelsen beslutar om stadens uppfattning i stadsövergripande EU-policyfrågor eller i frågor som har påverkan på flera nämnder/bolagsstyrelsers verksamhet, medlemskap i stadsövergripande internationella organisationer, internationella avtal (exklusive EU-projekt) och större internationella engagemang. Nämnder och bolagsstyrelser beslutar om stadens uppfattning i EU-policyfrågor som är verksamhets-specifika samt om medlemskap i verksamhets-specifika internationella organisationer.

Den internationella strategins inriktning och riktlinjer ska också ligga till grund för Stockholms stads agerande i olika nätverk, medlemsorganisationer och andra organisationer. Det gäller exempelvis Stockholmsregionens Europakommitté (SEU), som Stockholms stad har bildat tillsammans med Stockholms läns landsting och Kommunförbundet i Stockholms län för att skapa samordning, samverkan och större effekt av olika aktiviteter. Det första avtalet tecknades 1996, men har under 2007 reviderats och uppdaterats. Under SEU-kommittén ligger ansvaret för de representationskontor regionen väljer att ha, för närvarande i Bryssel, Sankt Petersburg och Warszawa. SEU-kommittén ska ses som Stockholms stads förlängda arm och användas aktivt av staden utifrån inriktningen och riktlinjerna i den internationella strategin.

Metoder för att implementera strategin

Det finns ett antal metoder som syftar till att definiera form för uppföljning och erbjuda stöd. De viktigaste metoderna är:

- Stadsledningskontoret erbjuder en stödfunktion för nämnder och bolag kring EU-projekt samt grundläggande stöd för EU-policybevakning.
- Stöd från stadsledningskontoret och utrednings- och statistikkontoret kommer att erbjudas verksamheterna i arbetet med att definiera mätbara mål i enlighet med det integrerade ledningssystemet.
- Stadsledningskontoret kommer att ta fram ett studiematerial om inriktningen och riktlinjerna för det internationella arbetet och som nämnder och styrelser, bolag och förvaltningar kan använda som stöd (var lär vi oss bäst, lämpliga samarbeten mm).

- Stadsledningskontoret kommer att erbjuda bolags och förvaltningars ledningsgrupper tillfällen för enskilt stöd i implementeringen.

Utöver dessa metoder har varje verksamhet ansvar för att utveckla egna metoder för att nå måluppfyllelse.